

Інформація
щодо виконання пункту 3 рішення Ради національної безпеки і
оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо
забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної
хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»
станом на 04.06.2020 року

З метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення населених пунктів.

Спільно з місцевими органами виконавчої влади та за участю органів місцевого самоврядування здійснюються перевірки дотримання режиму охорони господарської діяльності в зонах санітарної охорони джерел та об'єктів питного водопостачання, правил експлуатації систем питного водопостачання, встановлених режимів їх роботи, правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення потреб споживачів у питній воді, контролю за якістю питної води, вимог законодавства щодо здійснення виробничого контролю за якістю та безпечністю питної води на об'єктах водопостачання.

За інформацією територіальних органів Держпродспоживслужби станом на 04 червня 2020 року здійснено 13589 комісійних перевірок об'єктів водопостачання, що склало 20,9 % від загальної кількості таких об'єктів (65048), у тому числі 4741 об'єктів централізованого (43,6%) та 8846 об'єктів децентралізованого водопостачання (16,3%).

Під час здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням санітарного законодавства порушення встановлено на 7397 об'єктах водопостачання (54,4%), зокрема на 2837 об'єктах централізованого водопостачання (59,8%) та 4458 об'єктах децентралізованого водопостачання (51,5%).

Взято участь у перевірках 637 об'єктів водовідведення, що склало 27,2% від кількості об'єктів водовідведення, порушення встановлено на 251 об'єктах (39,4%).

За результатами проведеного аналізу встановлено, що несприятлива ситуація щодо забезпечення населення якісною питною водою спостерігається у Дніпропетровській, Запорізькій, Донецькій, Житомирській, Миколаївській, Рівненській, Чернівецькій областях, в яких порушення встановлено майже на всіх обстежених об'єктах централізованого водопостачання (від 99% до 81% відповідно). У цілому, кількість об'єктів водопостачання на яких встановлено порушення вимог санітарного законодавства складає 54,4%.

Аналогічна ситуація складається і при перевірках об'єктів децентралізованого водопостачання (громадські колодязі, свердловини), порушення вимог законодавства встановлено на 50,8% таких об'єктів.

Так, у Донецькій, Кіровоградській, Миколаївській, Харківській області порушення встановлено майже на 77% перевірених об'єктах, а у Херсонській та Чернівецькій областях майже на всіх обстежених джерелах водопостачання.

Встановлено порушення вимог законодавства на 251 перевіреному об'єкті водовідведення, що склало близько 39,4%. Зокрема, при обстеженні цих об'єктів найбільше недоліків встановлено у Вінницькій (32), Дніпропетровській (51), Житомирській (17), Запорізькій (10), Київській (22), у Кіровоградській (23), в Одеській (18), Полтавській (10) областях.

Відповідно до укладених договорів здійснюється відбір та дослідження зразків води питної за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками.

Окрім того, Держпродспоживслужбою посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за об'єктами водопровідно-каналізаційного господарства, у тому числі щодо здійснення лабораторних досліджень питної води за показниками епідемічної безпеки та санітарно-хімічними показниками.

З цією метою за звітний період досліджено 16430 проб питної води централізованого водопостачання, кількість відхилень складає близько 7,5%, у тому числі за мікробіологічними показниками досліджено 5904 проб питної води, відхилення склали 4% та 12038 проби за санітарно-хімічними показниками, відхилення складає близько 9%; проведено 289 досліджень на вірусологічні показники, встановлено 14 відхилень.

Досліджено 2951 пробу води питної із джерел децентралізованого водопостачання, із них 33,3% проб з відхиленнями, у тому числі досліджено 1778 проб за мікробіологічними показниками, відхилення складає 22,9% та 1787 проб за санітарно-хімічними показниками, відхилення складає 34%. Проведено 119 досліджень на вірусологічні показники, дослідження без відхилень.

Проведено дослідження 417 проб води поверхневих водойм I категорії за мікробіологічними та санітарно-хімічними показниками, відсоток відхилень складає 7%.

За результатами здійснених заходів державного нагляду (контролю) на підставі встановлених порушень санітарного законодавства територіальними органами Держпродспоживслужби ініційовано 907 засідань комісій ТЕБ та НС, видано 2349 приписів та пропозицій, накладено 183 штрафів (Харківська - 67, Сумська - 33, Миколаївська - 37, Житомирська - 23, Вінницька - 18). Найгірше вживаються заходи щодо усунення порушень у Київській, Кіровоградській, Луганській, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій областях та м. Києві.

За результатами комісійних перевірок встановлено загальні проблемні питання щодо стану об'єктів централізованого сільського водопостачання, а саме: не проводиться очистка водонапірних веж; зони суворого санітарного режиму не огорожені; порушені терміни проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників декретованого контингенту; не визначені та не облаштовані зони санітарної охорони навколо джерел водопостачання; не розроблені проекти зон санітарної охорони джерел; територія зон санітарної охорони знаходиться не в належному санітарному стані (не покошені минулорічні

чагарники); відсутність виробничого лабораторного контролю води, яка надходить у водопровідну мережу, в повному обсязі згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10, профілактичне промивання та дезінфекція водопровідних споруд не здійснюється.

Основними порушеннями для об'єктів нецентралізованого водопостачання є: не систематично проводиться чищення та дезінфекція нецентралізованих джерел (громадські колодязі, свердловини), відсутність лабораторного контролю води в повному обсязі згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10, не проводиться щорічне планове обстеження споруд джерел, їх чищення, дезінфекція та знезараження питної води та лабораторний контроль якості та безпеки води після виконання робіт з поточного ремонту, чищення та дезінфекції споруд джерел, не оформлені санітарні паспорти на джерела нецентралізованого водопостачання, біля громадських колодязів частково пошкоджені майданчики, санітарно-технічний стан колодязів незадовільний, потребують поточного ремонту.

Для усунення порушень, виявлених у ході обстежень, на адресу органів місцевого самоврядування, балансоутримувачам підприємств направлені листи з відповідними пропозиціями щодо вжиття вичерпних заходів реагування та доведення об'єкту централізованого питного водопостачання до нормативних вимог.

У ході проведених комісійних обстежень об'єктів централізованого водовідведення встановлено, що значна кількість комплексів очисних споруд каналізації в населених пунктах області працюють неефективно; не проводиться знезараження господарсько-побутових стоків; незадовільний санітарно-технічний стан приміщень каналізаційно-насосних станцій та хлораторних; побутові приміщення для персоналу потребують ремонту; не створені умови для дотримання працівниками правил особистої гігієни; відсутність засобів індивідуального захисту; порушується періодичність проходження медичних оглядів персоналом.

Окрема увага приділяється питанням знезараження стічних вод від інфекційних лікарень, відділень, місць тимчасового розміщення та об'єктів усіх форм власності, які можуть бути використані для тимчасової обсервації (ізоляції) осіб з ознаками коронавірусної хвороби COVID-19.

Робота спеціалістів Держпродспоживслужби територіальних органів в складі комісій з питань обстеження об'єктів водопостачання та водовідведення населених пунктів триває.

Інформація щодо проведених заходів оприлюднюється на офіційному сайті Держпродспоживслужби та її територіальних органів.

Додаткова інформація.

Головне управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області за звітний період перевірено 3 об'єкта централізованого питного водопостачання та 4 об'єкта водовідведення.

У ході здійснення заходів державного нагляду (контролю) спеціалісти Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області враховують результати відомчого лабораторного контролю підприємств.

За результатами позапланових заходів державного нагляду (контролю) встановлено:

на переважній більшості насосно-фільтрувальних станцій у межах Дніпропетровської області застосована класична технологія водопідготовки із застосуванням основних методів водоочистки: освітлення, знебарвлення, знезараження хлорвмісткими дезінфектантами за рахунок коагуляції, відстоювання, фільтрації, хлорування;

не в повному обсязі впроваджені лабораторні дослідження за показниками ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної призначеної для споживання людиною» та ДСТУ 4808-2007 «Джерела централізованого питного водопостачання»;

неналежне виконання санітарно-оздоровчих заходів на системах водопостачання та водовідведення (стан будівництва та реконструкція об'єктів, виконання планів промивок та дезінфекцій, заміни (капремонту) устаткування та мереж, ліквідація тупикових ділянок тощо);

відсутність резервних хлораторів та резервних насосів-дозаторів коагулянту на очисних спорудах системи водопідготовки;

не проводиться дезінфекція мулу, що утворюється після очищення решіток-уловлювачів приймальних (грабельних) відділень на каналізаційних насосних станціях;

перевищення по хімічним показникам гранично-допустимих скидів у зворотній воді перед скидом у водний об'єкт;

у працівників каналізаційного господарства порушений термін проходження періодичних медичних оглядів.

Керівникам підприємств надані приписи та пропозиції щодо усунення недоліків в найкоротші терміни. Місцевим органам влади направлено матеріали для розгляду на місцевих комісіях ТЕБ і НС та прийняття відповідних рішень.

Протягом поточного тижня спеціалістами територіальних управлінь головного управління Держпродспоживслужби у Миколаївській області спільно з органами місцевого самоврядування перевірено 3 суб'єкта господарювання в сфері питного водопостачання смт. Березнегувате (охоплено 12 об'єктів водопостачання, в тому числі 7 об'єктів централізованого водопостачання (водопроводи) та 5 об'єктів децентралізованого водопостачання (4 колодязі громадського користування та 1 каптаж) .

Перевірки об'єктів водопостачання супроводжувалися відбором зразків води для лабораторного дослідження. У ході проведених перевірок відібрано 8 проб питної води централізованого водопостачання та 5 проби з децентралізованих джерел .

За отриманими результатами дослідження питної води встановлено, що 17 проб централізованого водопостачання не відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної призначеної для споживання людиною», в тому числі, 12 проб за мікробіологічними показниками не відповідає 12 проб та 17 - за санітарно-хімічними (водопроводи Петровської сільської ради Миколаївського району, Великовеселівської сільської ради Врадіївського району, с. Новоочаків Березнегуватської селищної ради, с. Новоукраїнка, с. Мурахівка (ПП «Воля»), ТДВ «Райагропромтехніка» Березнегуватського району).

За результатами перевірок підготовлено та направлено до власників водопроводів, голів органів місцевого самоврядування 5 пропозицій щодо усунення встановлених порушень.

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Житомирській області зобов'язано усіх керівників територіальних управлінь посилити державний санітарно-епідеміологічний нагляд за дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення населених пунктів.

Протягом поточного тижня триває робота в складі комісій, органами виконавчої влади та місцевого самоврядування до здійснення комісійних обстежень об'єктів централізованого водопостачання та об'єктів децентралізованого водопостачання залучались спеціалісти територіальних управлінь Держпродспоживслужби в Житомирській області.

Порушення вимог санітарного законодавства виявлялись при обстеженні організації та облаштування зон санітарної охорони суворого режиму артсвердловин, щодо відсутності або неефективного функціонування станції знезалізнення води, знезаражуючих установок, відсутності паспортів радіаційної якості питної води та при проведенні відомчого лабораторного контролю якості питної води (сільський водогін с. Болотниця Народицького району, Хомутецьке комунальне підприємство «Джерельце» Брусилівського району).

Також комісійно були перевірені і об'єкти децентралізованого водопостачання, зокрема в Любарському та Народицькому районах. Встановлено, що громадські криниці утримуються в незадовільному санітарно-технічному стані, порушуються вимоги щодо їх облаштування та утримання, не проводиться механічне очищення та дезінфекція.

За встановлені порушення вимог санітарного законодавства на об'єктах водопостачання керівникам підприємств надано 2 приписи та направлено 3 пропозиції щодо усунення порушень вимог законодавства при комісійних перевірках, на відповідальних осіб складено 2 протоколи про адміністративне правопорушення та винесено постанови про накладення штрафів.

Фахівцями Держпродспоживслужби в Хмельницькій області проводяться планові, позапланові та спільно з місцевими органами виконавчої влади та самоврядування комісійні обстеження об'єктів водопостачання.

За звітний період обстежено 127 об'єктів (18 централізованого та 109 децентралізованого водопостачання), на 80 із них виявлені порушення санітарного законодавства.

На переважній більшості обстежених об'єктів централізованого водопостачання не розроблений та погоджений технологічний регламент виготовлення питної води; не ведуться журнали реєстрації знезараження води, аварійних робіт; не регулярно та не вчасно проводяться лабораторні дослідження визначення залишкових концентрацій реагентів; не проведені медичні огляди працівників, які обслуговують водогони.

Більшість артезіанських свердловин не облаштовані кранами для відбору проб води; не на всіх артезіанських свердловинах та водонапірних вежах виділені та огорожені території першого поясу зон суворого режиму; не вирішено питання постійного виробничого лабораторного контролю на санітарно-хімічні та мікробіологічні показники питної води.

Колодязі громадського користування потребують ремонту або оновлення конструкції наземної частини, фарбування, забезпечення огорожами, підставками під відра тощо. На значній кількості обстежених об'єктів несвоєчасно та не в повному об'ємі проводиться дезінфекція та очистка, що може стати причиною бактеріального та хімічного забруднення питної води, у тому числі збудниками вірусних інфекцій.

Власикам, балансоутримувачам об'єктів надано 10 приписів та інших розпорядчих документів із пропозиціями по усуненню виявлених порушень.
